

Thema: De moeite waard

Overweging 12 juni 2016 – Marc van de Giessen

Lector: Yvonne van der Velden

*“... We maken deel uit van een gebroken wereld
en ik heb er een stevige mening over.
Het is vaak om te huilen.
Als je er boos en gefrustreerd over bent sta je alleen
en blokkeer je iedere kans op compassie en verbondenheid.
Het is juist onze opdracht
om ons te verlossen van het oordeel dat je verlamt en klein maakt ...”*

Eerste lezing: Psalm 1

Tweede lezing: uit ‘De moed van imperfectie’ van Brene Brown

Derde lezing uit Lucas 7: 36-50

Openingsgebed

Aan God die al wat is, geschapen heeft en leidt,
aan Hem die door ons genoemd mag worden:
Vader,
dragen wij in eerbied dit samenzijn op.

Wij delen brood, wij delen wijn,
en wij ontmoeten elkaar in de Naam van de Vader,
de Zoon en de heilige Geest. Amen.

Welkom

Tekst Anneke Meiners, muziek Mariëtte Harinck

Dit huis is een huis waar de deur openstaat,
waar zoekers en zieners, genood of gekomen,
hun harten verwarmen, van toekomst gaan
dromen,
waarin wat hen drijft tot herkenning gaat komen,
de vonk van de Geest in hun binnenste slaat.

Dit huis is een huis waar gemeenschap bestaat,
waar zangers en zeggers bijeen zijn gekomen
om uiting te geven aan waar zij van dromen,
waardoor een beweging ontstaat die gaat stromen,
die nooit meer, door niemand, zich inperken laat.

Welkom en inleiding

Lied

Huub Oosterhuis/om Löwenthal

Refrein (1. koor 2. allen)

Die om mij smeekt, die ik heb afgeweerd
zolang ik kon.

Die mij niet, sleurde, niet duwde, maar wenkte,
over uw drempel.

Die de sluier van mijn angst niet scheurde,
maar optilde.

Die met enkel uw stem mij zo vermurwde,
dat ik wilde.

Refrein (1. koor, 2. allen)

Die om mij smeekt, die ik heb afgeweerd
zolang ik kon.

Ooit door geruchten over U geknecht.

Nu zonder angsten, eindelijk verwacht ik U.

Refrein (1. koor, 2/3 allen)

Die om mij smeekt, die ik heb afgeweerd
zolang ik kon.

Eerste lezing: Psalm 1

Huub Oosterhuis

Goed is
dat je niet doet wat slecht is
niet achter oplichters aanloopt
niet met Ploert en Schender heult
niet je schouders ophaalt
'ploert en schender, ach
zo is de wereld'.

Goed is dat je goede woorden
overweegt en wil:
Heb je naaste lief die is als jij
de vluchteling, de arme, doe hen recht.

Prent ze in het hart van je verstand,
die woorden zeg ze voor je uit
gezegend ben je

een boom aan stromen levend water
vruchten zul je dragen
blad dat niet vergeelt
het zal je goed gaan.

Oplichter
on gezegend zal je zijn.
Een storm steekt op
je waait de leegte in.

2e lezing: van Brene Brown uit: 'De moed van imperfectie'

Maar al ben je nog zo bang om te veranderen, de vraag die je uiteindelijk moet beantwoorden; Wat is een groter risico; loslaten wat anderen van me vinden, of loslaten wat ik voel, waar ik in geloof en wie ik ben?

Bezield leven betekent leven vanuit het gevoel dat je de moeite waard bent. Het betekent dat je moed, compassie en verbondenheid een belangrijke plek toedient in je leven, waardoor je 's ochtends bij het wakker worden denkt; wat ik vandaag ook doe of laat, ik ben goed genoeg. En het betekent dat je 's avonds bij het naar bed gaan denkt. Ik ben kwetsbaar en soms bang, maar dat doet niets af aan het feit dat ik ook moedig ben en het waard ben liefde te ontvangen en erbij te horen.

Lied Psalm 139

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Gij, Gij peilt mijn hart, Gij doorgrondt mij,
Gij weet mijn gaan en mijn staan.
Gij kent mijn gedachten van verre,
mijn reizen en trekken, mijn rusten.
Mijn wegen, alle, zijn U bekend
ieder woord dat komt op mijn lippen,
onuitgesproken nog, Gij hoort het al.

Achter mij zijt Gij en voor mij uit.
Gij legt Uw handen op mij.
Dit is wat ik niet kan begrijpen,
niet denken, dit gaat mij te boven.

Hoe zou ik Uw adem ontkomen,
waarheen vluchten voor uw Aangezicht.
Beklim ik de hemel, daar zijt Gij,
daal ik af in de aarde, daar vind ik U ook.

Had ik vleugels van morgenrood,
vloog ik over de verste zeeën,
ook daar Gij, uw hand,
uw rechterhand die mij vasthoudt.

Zou ik roepen: "Duisternis bedek mij,
licht verander in nacht,"
voor U bestaat de duisternis niet-
Voor U is de nacht even licht als de dag,
de duisternis even stralend als het licht.

Uw schepping ben ik in hart en nieren,
Gij hebt mij geweven in de schoot
van mijn moeder.
Ik wil U bedanken daarvoor,
dat Gij mij ontzagwekkend gemaakt hebt.

Mijn ziel en gebeente door U gekend.
In mij was niets voor uw ogen verborgen,
toen ik werd gevormd in het diepste geheim,
prachtig gevlochten in de schoot van de aarde.

Ik was nog ongeboren, Gij had mij al gezien
en al mijn levensdagen stonden in uw boek,
nog vóór Gij er één had gemaakt.

Gij, eeuwige, peil nu mijn hart,
doorgrondt mij,
toets mijn verborgen gedachten.
Ik ben toch niet op een doodlopende weg.
Leid mij voort op de weg van uw dagen.

Derde lezing uit Lucas 7; 36-50

Een van de farizeeën nodigde hem uit voor de maaltijd, en toen hij het huis van de farizeeër was binnengegaan, ging hij aan tafel aanliggen. Een vrouw die in de stad bekendstond als zondares had gehoord dat hij bij de farizeeër thuis zou eten, en ze ging naar het huis met een albasten flesje met geurige olie.

Ze ging achter Jezus staan, aan het voeteneinde van het aanligbed; ze huilde en zijn voeten werden nat door haar tranen. Ze droogde ze met haar haar, kuste ze en wreef ze in met de olie.

Toen de farizeeër die hem had uitgenodigd dit zag, zei hij bij zichzelf: Als hij een profeet was, zou hij weten wie de vrouw is die hem aanraakt, dat ze een zondares is.

Maar Jezus zei tegen hem: 'Simon, ik heb je iets te zeggen.' 'Meester, spreek!' zei hij. 'Er was eens een geldschietter die twee schuldenaars had: de een was hem vijfhonderd denarie schuldig, de ander vijftig. Omdat ze het geld niet konden terugbetalen, schold hij beiden hun schuld kwijt. Wie van de twee zal hem de meeste liefde betonen?'

Simon antwoordde: 'Ik veronderstel degene aan wie hij het grootste bedrag heeft kwijtgescholden.'

Hij zei tegen hem: 'Dat is juist geoordeeld.' Toen draaide hij zich om naar de vrouw en vroeg aan Simon: 'Zie je deze vrouw? Ik ben in jouw huis te gast, en je hebt me geen water voor mijn voeten gegeven; maar zij heeft met haar tranen mijn voeten natgemaakt en ze met haar haar afgedroogd. Je hebt me niet begroet met een kus; maar zij heeft, sinds ik hier binnenkwam, onophoudelijk mijn voeten gekust. Je hebt mijn hoofd niet met olie ingewreven; maar zij heeft met geurige olie mijn voeten ingewreven. Daarom zeg ik je: haar zonden zijn haar vergeven, al waren het er vele, want ze heeft veel liefde betoond; maar wie weinig wordt vergeven, betoont ook weinig liefde.' Toen zei hij tegen haar: 'Uw zonden zijn u vergeven.' Zijn tafelenoten dachten bij zichzelf: Wie is hij, dat hij zelfs zonden vergeeft? Hij zei tegen de vrouw: 'Uw geloof heeft u gered; ga in vrede.'

Overweging

Om te huilen

3 maanden geleden zijn Machiel en ik door de regering van Zuid Soedan het land uitgezet. We zouden een gevaar vormen voor de nationale veiligheid. Het bleek een wraakactie van hooggeplaatste mensen. Zij weigeren verantwoording af te leggen en het algemeen belang te dienen. Zuid Soedan is een land dat verscheurd wordt door oorlog, hongersnood, hebzucht en rechteloosheid. Miljoenen vrouwen en kinderen zijn op de vlucht. Wie een tegenstem vormt wordt monddood gemaakt. Wie zich uitspreekt verdwijnt, wordt ingesloten of verbannen. Het is om te huilen.

Ook dichtbij komen we in aanraking met onrecht. Op bijna alle kleding is kinderarbeid betrokken. En dan heb ik het niet over de pesticiden die in de katoenplantages worden gebruikt. De gemiddelde sportschoen is gemaakt door uitgebuite werknemers in lage lonenlanden. Blootgesteld aan giftige en ziekmakende lijm. Smartphones en tablets hebben extreem giftige batterijen. De productie is, om de woorden van Paus Franciscus te gebruiken, een 'milieu delict' omdat ze de aarde verminken. Het is om te huilen.

En ons eten dan. De laatste weken is er genoeg in de media verschenen over de suiker maffia. Suiker in alle voeding maakt ons verslaafd, dik en draagt bij aan depressie van de mens. We weten er van. En we besluiten om onze harten te sluiten, doof te zijn voor de schreeuw van de wereld veraf en dichtbij. Het is om te huilen.

Medeplichtig

Onze ziel gaat door de harde realiteit op slot. We bouwen muren ter bescherming van ons eigen bevoorrechte leven. Hoe kan je als individu verantwoordelijk maken voor de grove schendingen aan de mens en milieu in deze wereld? Je kan de politiek de schuld geven. De voedingsindustrie. De vrije markt economie. Maar zeg eens eerlijk. Hebben wij er persoonlijk schuld aan?

Ik ben als individu medeplichtig aan het onrecht en lijden van de wereld. Ik kan me er niet aan onttrekken en ben er medeschuldig aan. Ik koop goedkope schoenen en kleding, een milieu onvriendelijke smartphone, bewerk ete en drinken. Ik draag bij aan een wereld die mensen uitbuit en het milieu verpest. Dat is... om te huilen.

Mijn innerlijke Farizeeër en Zondige vrouw

Ik kom, met deze overdrachtelijke tranen, dicht te staan bij de zondige vrouw uit het evangelieverhaal. Als je goed geïnformeerd in het leven staat dan besef je dat je bijdraagt aan een verrotte wereld. Ik ben bewust dat we schuld hebben aan de wereld zoals die is, door de politiek die we gekozen hebben, de economie waarin we participeren, wat ik draag en wat ik eet, wat ik doe en laat.

Ik oordeel als de Farizeeër maar voel me schuldbewust als de zondige vrouw. Als je bewust bent van je medeplichtigheid in deze wereld. Dan is het om te huilen. Omdat ik de wereld graag anders zie- maar tot mijn schaamte moet ik zeggen dat ik het niet kan opbrengen om mijn leven aan te passen om recht te doen aan alle mensen.

Brene Brown is een Amerikaanse professor die 12 jaar studies heeft gedaan over schaamte. Ze schrijft dat ons verlangen om te voldoen aan het gewenste plaatje ons leidt tot schaamte. We voldoen niet aan de eisen die onze omgeving aan ons stellen. We vergelijken onszelf continue met anderen. De ander lijkt slimmer, slanker, gezonder, meer succesvol, hebben een mooier huis, een beter huwelijk, etc. En dat voedt ons gevoel dat we niet goed genoeg zijn.

En daar hoor ik de innerlijke Farizeeër! Keer op keer diskwalificeren we onszelf omdat we ons gedrag niet in lijn hebben met onze waarden. Brown's onderzoek biedt ons een oplossing; bezield leven. Laat los wat je denkt dat anderen vinden. Durf te veranderen en kwetsbaar in het leven te staan. "Bezield leven betekent leven vanuit het gevoel dat je de moeite waard bent. Het betekent dat je moed, compassie en verbondenheid een belangrijke plek toedient in je leven".

Als je zonder schaamte en oordeel in contact bent met je eigenste zelf, dan komt er een nieuwe kracht los; Moedig, mild naar jezelf en de ander en verbonden met de wereld. Dan ben je niet boos op de wereld, de politiek, de voedingsindustrie, de vrije markt economie.

Brown voor Farizeeër en vrouw

Als ik 'bezield leven' nou toe zou passen op de Farizeeër en de zondige vrouw, dan is Jezus typisch iemand die zou zeggen tot de zondige vrouw; God kijkt niet naar jou zoals jouw omgeving naar je kijkt. Sta niet toe dat beklemmende gedachten je klein houden. De Farizeeër hoort dan; Hoe meer liefde je toont, des meer vergeving wordt er geschonken.

En vergeving leidt ertoe dat de sociale norm dat je fout, slecht, zondig, onrein bent- niet kleineert of blokkeert. Je ervaart dan ruimte om te leven. Laat dan los wat je denkt te moeten zijn. Je bent de moeite waard, je bent goed genoeg. En als je beseft dat het leven in je eigen hand ligt. Moedig jezelf aan; Ik ben kwetsbaar en soms bang, maar dat doet niets af aan het feit dat ik ook moedig ben en het waard ben liefde te ontvangen en erbij te horen.

Los van oordeel

Wanneer je beseft dat je de moeite waard bent. Dan speelt dat beklemmende en veroordelende gevoel geen rol meer. Misschien huilde de zondige vrouw wel omdat ze verlost was van haar eigen oordeel, verlost van het oordeel van haar omgeving, misschien besepte dat ze er voor God dat ze er helemaal bij hoorde en goed genoeg was.

Het appel uit de lezing van vandaag is; Maak je vrij van het beklemmende oordeel van onze omgeving. Maak je vrij van het oordeel naar de ander, en naar jezelf. Te dom, te dik, te slechte zelf- zorg, te weinig bewegen, gefaald met je werk, te klein behuisd, te slecht liefdesleven als je jezelf vergelijkt met de ander. Je bent ten principale goed genoeg!

Voor de Duif

Het evangelie vertelt over elkaars voeten te wassen. Niet elkaars oren te wassen. "Help elkaar", niet, 'veroordeel elkaar". We zijn bekwaam in een schuldgevoel te voeden en een oordeel te vellen over onszelf, ook in Duif. We lopen rond met denkfouten.

Als je het oordeel van de ander voor waar aanneemt, dan verlies je jezelf.

Als je van je omgeving te horen krijgt dat je een gevallen vrouw bent. Dat je slechte en onreine dingen doet. Dat je een schande voor je familie, de kerk en je omgeving bent. Dan bepaalt de ander wie je bent. Wellicht houd ik daarom van psalm 1. Het beschrijft een levenshouding om het goede te doen. Geen onverschilligheid maar in het leven staan. En de gezongen psalm 139 is hierin ook zo mooi omdat zij zingt over de intieme band tussen God en ons.

Lieve Duiven, oordelen, of veroordelen kan ons verlammen, verzuren en frustreren. Het tegengif hiervoor een ander paradigma. Jij bent genoeg. In religieuze taal; 'Jij bent genoeg omdat je bemind bent door de Eeuwige en die ziet als eerste het beste van jou'. Die oordeelt over het beste van jou. Oordeel niet zo hard over jezelf. Wees eens zachter voor jezelf. Dit is volgens mij de revolutionaire ommezwaai dat leidt tot tranen.

Tranen van plezier

In dit licht kijk in naar mijn gedwongen vertrek uit Zuid Soedan. Beschuldigd worden door ploerters en schenders dat wij een gevaar voor de nationale veiligheid waren, maakte mij razend boos. Het was om te huilen. Als je je inzet voor het algemeen belang en niet het persoonlijke belang dient van de leiders, wordt je het land uitgegooid. De leiders plegen willens en wetens onrecht- blind voor de consequenties van hun handelen. Maar dat oordeel en "eigen-gelijk" verlamde mij. Pas toen ik het oordeel losliet, kwam er energie los om verder te gaan.

We maken deel uit van een gebroken wereld en ik heb er een stevige mening over. Het is vaak om te huilen. Als je er boos en gefrustreerd over bent- sta je alleen en blokkeer je iedere kans op compassie en verbondenheid. Het is juist onze opdracht om ons te verlossen van het oordeel dat je verlamt en klein maakt. Dan zal je zien dat er moed, compassie en verbondenheid vrijkomt om een alternatief te vinden voor ons leven. Zo kunnen bittere tranen veranderen in tranen van geluk.

Moge het zo zijn.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de Eeuwige, die in ons woont,
die de herinnering aan het Verbond met ons levend houdt,
die ons elke dag tekenen geeft van Zijn aanwezigheid in ons mensen.

Ik geloof in de kracht van Gods Geest
die vorm geeft aan onze toekomst,
die niet blijft staan bij het verleden,
die ons rust geeft na spanning,
die ons het goede leert kennen in kwade tijden,
die ons inspireert als wij leeg en afgemat zijn.

Ik geloof door Jezus Messias in de menswording van het goddelijke,
in de mogelijkheid van tegenspraak,
in de genezing van lichamelijke en geestelijke kwetsuren,
in de omkering van onze werkelijkheid.

Ik geloof in de gemeenschap van mensen,
die bezielde door geloof
struikelend op zoek zijn naar het beste
in zichzelf, in elkaar en in de wereld.

Mensen die in de wereld in verbinding willen staan met hun medemens, dichtbij en veraf.

Ik geloof!
Amen.

Collecte

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

- V. Open uw hart en bid met mij
en vrede zij met u allen.
Gij die van oudsher spreekt tot mensen
in vele talen, in zichtbare en onzienlijke dingen,
en naar ons zoekt in hemel en aarde.
- A. Wij zegenen U omdat Gij eens en voorgoed
gesproken hebt in één van ons
uit U geboren voor alle eeuwen
en vlees geworden stof van de aarde:
Jezus van Nazareth.
- V. Die mens geweest is, alleman, Adam,
in deze altijd dezelfde wereld van bijna-mensen,
tastende handen, dove oren, gewapende vrede;
die vuur en licht was, levend water,
sterke wijnstok, woord als een weg,
maar werd geplunderd en uitgedoofd.
- A. Die heeft gezegd:
“Ik ben gekomen om als een zee te worden gedronken,
om brood te worden, zaad in de grond.”
- V. En daarom heeft hij voor vriend en vreemde,
voor goed en kwaad zichzelf ontledigd
en wist en weet ten einde raad
niets te doen dan God te zijn
voor ieder mens in deze wereld.
- A. Wij zijn die mens tot wie hij zegt:
“Dit is mijn lichaam, levend brood
dit is mijn bloed, mijn ziel voor u -
doet aan elkaar wat ik gedaan heb.”
- V. Gij ongekende, roepende ander, eeuwige verte,
Gij die in deze zoon van mensen
onze Vader geworden zijt,
wij zegenen U, wij bewonderen U
en in dit brood op onze handen,
ontvangen wij in tastend geloof
uw naam, uw zoon,
ons eigen leven van lief en leed.
- A. Doe ons verstaan in dit klein teken, in deze ruimte,
luisterend, zingend achter de woorden,
dat het ooit waarheid worden zal
wat wij van U verwachten in hoop en vrees:
dat wij ooit zullen spreken met U
van mens tot mens, tot niets meer overblijft dan
zien en zwijgen en eeuwig zijn. Amen.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

K: Wie mij ontmaskert, zal mij vinden.

Ik heb gezichten, meer dan twee,
ogen die tasten in den blinde,
harten aan angst voor angst ten prooi.

A: Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

Wie wordt ontmaskerd, wordt gevonden,
en zal zichzelf opnieuw verstaan,
en leven, bloot en onomwonden,
aan niets en niemand meer ten prooi.

Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

Gedachten over het thema

Onze Vader

Huub Oosterhuis/Tom Löwenthal

Onze Vader verborgen,
uw naam worde zichtbaar in ons.
Uw koninkrijk kome op aarde,
Uw wil geschiede.
Een wereld, met bomen tot in de hemel,
waar water, schoonheid en brood,
gerechtigheid is en genade

waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen,
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd,
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd,
leg uw woord op ons hart,
breek het ijzer met handen,
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst kome wat komt.

Activiteiten en informatie

Zegenbede

De Levende zegene en behoede u.

De Levende doe Zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.

De Levende verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en wees ons genadig

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en geef ons vrede